

NIEMCY: ZATRZYMANIE OSOBY, KTÓRA SPRZEDAWAŁA SPRZĘT DO PROGRAMU NUKLEARNEGO

Niemiecka policja aresztowała mężczyznę pochodzenia niemiecko-irańskiego podejrzanego o sprzedaż sprzętu wykorzystywanego w irańskim programie nuklearnym i raketowym – informuje Agencja Reutera.

We wtorek policja w Niemczech przeszukała 11 lokali m.in. w Hamburgu, Schleswig-Holstein i Nadrenii Północnej-Westfalii. Podejrzany mężczyzna pochodzenia niemiecko-irańskiego sprzedał Irańczykom sprzęt o wartości 1,1 mln euro. Właściciel firmy z Iranu, który kupowała sprzęt do irańskich programów jądrowych, był wpisany na unijną listę sankcyjną - jak przekazuje Reuter.

Jak informuje Agencja, niemiecka Prokuratura Generalna GBA ustaliła, że firma z Iranu kontaktowała się z zatrzymanym w 2018 i 2019 roku w sprawie zakupu sprzętu laboratoryjnego. Podejrzany w styczniu 2020 roku wysłał do tego kraju dwa spektrometry, czyli urządzenia służące do przeprowadzania zdalnej analizy poprzez badanie widma odpowiadającego określonemu rodzajowi promieniowania. Urządzenia te zostały sprzedane za 166 000 euro (196 510,80 USD). Do następnej sprzedaży dwóch urządzeń doszło 6 miesięcy później, za kwotę za 388 000 euro.

Irański program nuklearny

Geneza irańskiego programu nuklearnego sięga lat 60., kiedy to Stany Zjednoczone i Iran podpisały porozumienie o cywilnej współpracy atomowej. W roku 1967 do Iranu dostarczono pierwszy reaktor badawczy. Do czasów irańskiej rewolucji islamskiej z 1979 roku, program szybko się rozwijał, dzięki umowom z innymi krajami, jak np. Francją. Nowe władze odstawiły program "na bok" i nie był nim zainteresowane jego rozwijaniem, do czasu całkowitego opanowania sytuacji w kraju. Od lat 90. powrócono badań, ale wyniku sankcji amerykańskich po irańskiej rewolucji i niekorzystnej sytuacji geopolitycznej, Iran miał problemy z pozyskaniem partnerów do współpracy. Ostatecznie podpisano umowę z Rosją na dokończenie budowy elektrowni atomowej w Buszehr w 1995 roku.

O programie nuklearnym Iranu zrobiło się głośno w 2002 roku, kiedy to do mediów wyciekła informacja na temat obiektów w Arak i Natanz, gdzie znajdowały się zakłady wzbogacania uranu i produkcji ciężkiej wody, co znacznie odbiegało od normalnego programu energii atomowej. W 2003 roku w Teheranie ministrowie spraw zagranicznych Francji, Niemcy i Wielkiej Brytanii podpisali Deklarację Teherańską z Iranem, który wymuszała współpracę Iranu z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej oraz wstrzymanie wzbogacania uranu na pewien czas. W styczniu 2006 roku Iran ogłosił wznowienie badań nad paliwem jądrowym, tym samym zawieszając współpracę z MAEA, wznowiając wzbogacenie uranu. Od tego czasu ONZ zatwierdzał kolejne sankcje przy jednoczesnych próbach rozmów w celu osiągnięcia porozumienia.

Przełom nastąpił w 2015 roku, kiedy Iran podpisał ze stałymi członkami ONZ (P5+1) porozumienie nuklearne (JCPOA) w Wiedniu. Miało ono na celu ograniczenie rozwijania broni jądrowej oraz znosiło większość amerykańskich i międzynarodowych sankcji gospodarczych. W zamian za to Iran zgodził się na ograniczenie swojego programu nuklearnego. Zmiana w działaniach Iranu nastąpiła po objęciu prezydentury przez Donalda Trumpa, który w październiku 2017 roku powiedział, że państwo to nie wywiązuje się z umowy, dlatego Stany Zjednoczone nie są zobligowane do przestrzegania porozumienia. W 2018 roku USA nałożyły sankcję na Iran, jednocześnie namawiając kraje europejskie do zmian w umowie JCPOA. Gwoździem do trumny dla umowy było ogłoszenie 8 maja 2018 roku całkowitego wycofania się porozumienia nuklearnego z jednoczesnym nałożeniem surowych sankcji. Sytuacja ta doprowadziła do zaostrzenia konfliktu między USA a Iranem i zaostrzenia retoryki wojennej. Na eskalację sytuacji wpłynęło zabicie generała Sulejmaniego.

Obecnie, co jakiś czas przekazywane są informacje na temat zaawansowanych prac przy projekcie nuklearnym. Na początku 2021 roku Iran ogłosił wzbogacanie uranu w jednym z zakładów do poziomu 20 proc. zawartości rozszczepialnego izotopu, co było odpowiedzią na brak zniesienia sankcji europejskich i zabicie Mohsena Fakhrizadeha, fizyka odpowiedzialnego za program atomowy oraz generała Sulejmaniego.

PM